

Forvirring i hans Tanker. Og skønt han egentlig nok havde Lyst til at komme nærmere ind paa denne Ting, undlod han det af Frygt for igen at blive ført ud i noget, han ikke kunde overskue. — „Ja, ja, De mener dog altsaa ogsaa, at Nathans Indflydelse paa Nutidsungdommens aandelige Udvikling har været betydningsfuld,“ fortsatte han i Overensstemmelse med sin forud lagte Plan for Samtalen. „Jeg for mit Vedkommende tænker naturligt nærmest paa Forholdet til det religiøse. Jeg tror f. Eks. at vide, at De selv — skønt jo en Præstesøn — har taget bestemt Afstand fra Kirken, og jeg mente at kunne tilskrive Nathans Virksomhed nogen Andel heri.“

Per indrømmede det, idet han dog holdt fast ved, at Nathans Skrifter kun havde befæstet og underbygget det Livssyn, han allerede havde tilegnet sig under Opvæksten i Hjemmet.

„Tænk! Var De saa tidlig bleven fremmed i Guds Menighed!“

Præsten rystede godlidende paa Hovedet.

„Ja ja! Saadan gaar det jo desværre! — Som jeg vistnok sagde Dem sidst, har jeg ikke kendt Deres afdøde Fader personlig; men jeg ved jo, at han havde Gammellutheranernes lidt snevre og underligt eenøjede Syn paa mange Sider af Menne-skelivet. Ak ja, denne misforstaaede Retroenhed! Den hviler jo endnu mange Steder som en Mare over Kirke og Hjem og gør megen af Tidens bedste og friskeste Ungdom aandelig hjemløs. Naar saa en evnerig og veltalende Mand som Nathan træder frem og bestyrker Ungdommen i Troen paa, at Guds Kirke er et forfaldent Hus, — ja saa ender det i den fuldkomne Fornægtelse. Jeg forstaar det saa godt!“

Per svarede ingenting. Han var bleven lidt urolig paa Grund af den Retning, Samtalen havde taget. Men Præsten gav sig nu til at tale om Nathan med megen Anerkendelse. Han beklagede kun, at en saa højt begavet og kundskabsrig Mand havde stillet sig i et afgjort fjendtligt Forhold til Kristendommen, og udtalte, at Ortodoksiens Udskejelser herhjemme og i Udlandet sikkert havde sin Andel heri.

„Men naturligvis — han er heller ikke selv uden Skyld i dette Fejlsyn paa den vældigste Aandsmagt, Verden har kendt. Det er med ham som med alle de andre, der fra et videnskabeligt Standpunkt bekæmper Kristendommen, — de har ikke selv kunnet frigøre sig for Ensidigheden men er bleven dogmatiske i Negativiteten. Deres Fejl er ikke saa meget den, at